

ASIAA TIETOSUOJASTA 7/1999
1.7.1999

SUKUTUTKIMUS
HENKILÖTIETOLAIN MUKAAN

Tietosuojavaltuutetun tehtävänä on antaa henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa. Tämä esite sisältää käyttöönnne tietosuojavaltuutetun yleisohjausta otsikkoasiassa. Tutustu myös muihin julkaisuihimme ja kotisivuumme Internetissä.

Henkilötietolaki on Sinua varten, käsitteitä henkilöitä tai olet käsittelyn kohteena.

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Albertinkatu 25 A   **00180 Helsinki**
Puhelinvaihe   **010 36 66700**
Neuvonta (9–15)   **010 36 16670**
Telefax   **010 36**
66735
www.tietosuoja.fi

Sisällysluettelo

1. OIKEUS SUKUTUTKIMUSREKISTERIN PERUSTAMISEEN
2. MISTÄ TIEDOT SUKUTUTKIMUKSEEN
3. TIETOJEN HANKKIMINEN SUKUTUTKIMUSTA VARTEN MUISTA HENKILÖREKISTEREISTÄ
4. MITÄ TIETOJA SAA KERÄTÄ JA TALLETTAA SUKUTUTKIMUKSEEN
5. TIEDOTTAMISVELVOLLISUUS JA REKISTERÖIDYN KIELTO-OIKEUS
6. REKISTERISELOSTE

1. Oikeus sukututkimusrekisterin perustamiseen

Henkilötietolain 4. luvussa on säädetty henkilötietojen käsittelystä erityisiä tarkoituksia varten. Luvussa on omat säännöksensä tutkimuksesta, tilastoista, viranomaisten suunnittelutoiminnasta, henkilömatrikkeleista, sukututkimuksesta, suoramarkkinoinnista ja henkilöluottotiedoista. Henkilötietojen käsittely tällaisiin käyttötarkoituksiin ei edellytä lain 8 § 1 momentissa lueteltujen yleisten edellytysten olemassaoloa.

Sukututkimusta ja henkilömatrikkelia varten voi henkilötietoja kerätä, **vaikka**

- rekisterinpitäjän ja rekisteröidyn välillä ei vallitse asiallista yhteyttä (kuten asiakas- työ-, asukas- tms. suhdetta)
- rekisteriin merkittävä henkilö ei ole antanut tutkimukseen suostumustaan.

2. Mistä tiedot sukututkimukseen

Tavallisesti sukututkimukseen kerätään tietoja menneistä sukupolvista kirkonkirjoista ja muista arkistoista. Nykypäivää lähestyttäessä *tiedot suvun elossa olevilta jäseniltä* on parasta kerätä *ensisijaisesti heiltä itseltään*.

Tällöin voidaan varmistua tietojen oikeellisuudesta ja siitä, ettei rekisteröity halua käyttää hänelle henkilötietolain 30 §:ssä annettua oikeutta kieltää omien tietojensa käyttämistä sukututkimuksessa. Rekisteröidyllä on saman lain 24 §:n mukaan oikeus saada tieto rekisterinpitäjältä ja henkilötietojen käsittelystä (kuten jäljempänä tarkemmin ilmenee). Näin informointivelvollisuus tulee samalla hoidetuksi.

3. Tietojen hankkiminen sukututkimusta varten muista henkilörekistereistä

Henkilötietolain mukaan *sukututkimusta varten saa luovuttaa* ne tiedot, jotka 18 §:n 1 momentin mukaan saa kerätä ja tallettaa sukututkimusta varten. Luonnollisesti edellytyksenä on, ettei

rekisteröity ole käyttänyt hänelle 30 §:ssä annettua oikeutta kieltää tietojensa luovuttamista tähän tarkoitukseen.

Henkilötietoja sukututkimukseen voi näin ollen kerätä muistakin rekistereistä (esim. oppilaitokset, työnantajat) kuin väestörekisteristä tai kirkonkirjoista. Tietojen oikeellisuus ja kielto-oikeuden käyttäminen on joka tapauksessa parasta varmistaa henkilöltä itseltään.

4. Mitä tietoja saa kerätä ja tallettaa sukututkimukseen

Henkilötietolain 18 §:n 1 momentin mukaan saa sukututkimusrekisteriin kerätä ja tallettaa

- sukuun kuuluvasta henkilöstä ja tämän aviopuolisosta yksilöintitiedot samoin kuin
- muut sukututkimuksen kannalta tarpeelliset henkilötiedot sekä
- yhteystiedot.

Lain esitöiden mukaan yksilöintitiedoilla tarkoitetaan nimeä, syntymäaikaa ja -paikkaa, vihkimisaikaa, kuolinaikaa ja -paikkaa sekä arvoa ja ammattia.

Tapauskohtaisesti on harkittava, mitä tietoja voidaan sisällyttää sanontaan "muut sukututkimuksen kannalta tarpeelliset tiedot". Toisin sanoen eri sukututkimuksiin sisällytettävät tiedot voivat vaihdella mm. sukututkimuksen tarkoituksen perusteella.

Arkaluonteisia henkilötietoja saa sukututkimukseen sisällyttää vain, jos henkilötietolain 12 §:n mukaiset poikkeusperusteet arkaluonteisten tietojen käsittelyyn ovat olemassa. Tämä tarkoittaa käytännössä *rekisteröidyn nimenomaista suostumusta*. Suostumus tarvitaan aina, kun sukututkimukseen on tarkoitus sisällyttää edellä mainittuja 18 §:n 1 momentissa lueteltuja henkilötietoja laajemmat tiedot.

Sukututkimuksella ei saa loukata rekisteröidyn yksityisyyden suojaa. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että maininnat adoptioista tai muista yleisen elämäkokemuksen nojalla henkilökohtaisiksi koetuista aiheista tulisi jättää arkistojen kätköihin, jollei nimenomaista suostumusta asianosaisilta voida hankkia.

Henkilötunnusta ei tule koskaan käyttää itse sukututkimuksessa jo senkään vuoksi, että tutkimuksesta yleensä luovutetaan kappale esim. kaikille sukututkimukseen osallistuneille. Henkilötunnusten käsittely tällä tavalla ei ole henkilötietolain mukaista.

5. Tiedottamisvelvollisuus ja rekisteröidyn kielto-oikeus

Henkilötietolain 24 §:n mukaan rekisterinpitäjän on henkilötietoja kerätessään huolehdittava siitä, että rekisteröity voi saada tiedon

- rekisterinpitäjästä ja tarvittaessa tämän edustajasta
- henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta sekä
- mihin tietoja säännönmukaisesti luovutetaan.

Sukututkimuksen tekijän pitää ilmoittaa elossa oleville suvun jäsenille

- tutkimuksesta
- tutkimukseen otettavista tiedoista
- kuinka laajasti sukututkimusta tullaan luovuttamaan suvun jäsenille ja mahdollisesti ulkopuolisille
- painatetaanko se kirjaksi, joka on kaikkien ostettavissa jne.

Samalla on syytä ilmoittaa, että rekisteröidyllä on oikeus kieltää itseään koskevien tietojen ottaminen rekisteriin.

Henkilötietolain 24 §:n 2 momentissa todetaan, ettei edellä selostettu informointi ole tarpeen, jos tietojen antaminen rekisteröidylle on mahdotonta tai vaatii kohtuutonta vaivaa. Arvioitaessa sitä, aiheutuuko rekisteröidyn informoinnista kohtuutonta vaivaa, tulee lain esitöiden mukaan ottaa huomioon muun muassa rekisteröityjen määrä ja käsiteltävien tietojen ikä. Erityisesti hallituksen esityksessä (HE 96/98) todetaan, että kun tietoja käsitellään historiallista tai tieteellistä tutki-musta varten, voi tiedon antaminen olla mahdotonta tai vaatia kohtuutonta vaivaa.

6. Rekisteriseloste

Henkilötietolain 10 §:ssä tarkoitettu, jokaisen saatavilla pidettävä rekisteriseloste, tulee laatia kaikista henkilörekistereistä. Selosteesta tulee ilmetä

- rekisterinpitäjä yhteystietoineen
- henkilötietojen käyttötarkoitus
- kuvaus rekisteröidyistä sekä
- kuvaus rekisteriin kerättävistä tiedoista tai tietoryhmistä.

Rekisteriselosteesta voi halutessaan tarkastaa, millaisia tietoja rekisterissä yleisesti ottaen on. Sukututkimuksen kyseessä ollen rekisteriselosteesta ilmenee, mihin kaikkialle tietoja sukututkimuksesta luovutetaan.

Rekisteriselostelomakkeita saa tarvittaessa tietosuojavaltuutetun toimistosta.